

Javnrættindarnevndin skal ráðgeva myndugleikunum:

At tryggja javnrættindi millum kynini á arbeidsplássum og í samfelagslívinum

Undir viðgerðinni av setan av javnrættindarnevnd, helt Jona Henriksen hesa røðu:

Henda nevnd, ið skal ráðgeva myndugleikunum um, hvørji tiltøk, ið eru neyðug at fremja fyri at tryggja javnrættindi millum kynini á arbeidsplássum og í samfelagslívinum.

Sum longu sagt í viðmerkingunum er tað óngin ivi um, at hini Norðanlondini eru komin longur ávegis enn vit og tó hava tey øll hildið tað verið neyðugt hesi seinastu árin at seta nevndir, sum støðugt arbeiða viðari við spurninginum og geva myndugleikunum áhaldandi tilmæli um fyriskipanið fyri at tryggja javnrættindi millum kynini, so væl sum tilber.

Noregi, Svøríki og Finland fingi teirra javnrættindarnevndir í 1972, Ísland í 1973 og Danmark 1975. Upprunin til dansku nevndina kann m.a. sigast at stava frá »Kommissiønen vedrørende kvindernes stilling i samfundet, henda kommission varð

sett í 1965 av forsætisráðharranum og arbeiðið hjá henni var at taka upp til umhugsunnar:

1) broytingarnar í familjuviðurskiptunum, serstakliga barnaviðurskiptini við tó støðugt vaksandi tali av útiarbeiðandi mammum.

2) útbúgvingina hjá kvinnum og brúkið av útbúgvingini

3) móguleikarnar fyri eftirútbúgving m.a. fyri kvinnum, sum ynskja at venda aftur til vinnulívið.

4) neyðsynið at opna nýggjar útbúgvingarformar. Kommissiønin endaði arbeiðið sitt í 1974 við 9 álitum og eini slutt-rapport, har m.a. varð skotið upp at seta á stovn eina javnrættindarnevnd til at arbeiða meira miðvíst við javnrættindarproblematikunum.

Danska stjórnin setti so hesa nevnd, kallað Ligestillingsráðet, og fekk hetta ráðið fylgjandi kommissium við formansins loyvi:

1) Fylgja gongdini í

samfelagnum, undir hesum lóggevna og fylgja gongdini á arbeidsmarknaðinum, undirskjatta viðurskipti, sum mótvirka javnrættindum og koma við fyriskipaðum foranstaltningum til broytingar av sliki viðurskiptum.

2) Virka sum ráðgevaandi og koordinerandi málagnar fyri landsmyndugleikar og kommunur í spurningum um javnrættindi millum menn og kvinnur.

3) Fremja uppskot til gransking viðvíkjandi javnrættindum millum menn og kvinnur og eisini fremja upplýsingarvirkssemi um javnrættindarspurningar við m.a. at útgeva ritgerðir. Tá eg tiki danska Ligestillingsráðet fram, so er tað ikki bert fyri at vísa teirra arbeiði, men eisini tí vit koma inn í bilætið her.

Ligestillingsráðet fær nevniliga frá fólkatinginum øll mál, ið snúgvast seg um javnrættindi, og so stutt eisini Bmálini frá okkum.

Eitt dømi: tá vit í 1977 skuldu hækka einkju-tryggingina, varð málið av fólkatinginum sent Ligestillingsráðet.

Tað skuldi verið náttúrligt, at vit sjálvi viðgera sliki mál, bæði sermál og felagsmál, ið koma undir javnrættindi.

Her hjá okkum hevur kvinnan altíð staðið høgt í metum, men tað var mest í heimalívinum sum kona, mamma og matmóðir, tíðirnar broytast og kvinnurnar koma í útistavt lá teirra partur ikki eftir.

Tá vit komu so at siga bóltandi frá miðeldini til slupptíðina, var tað ein óðiliga stór samfelagsbroyting, bæði fyri mann og kvinnu.

Uttan at taka nakað frá kvinnuni í tí gamla samfelagnum ella frá tí gomlu samfelagsmyndunum, so gjørdist staðið eitt heilt annað fyri kvinnuna í nýggju tíðini.

Hetta ein stóran part av árinum at vera einsamallur við heimi og børnum og ofta stórum barnatali, røkja torv og hoyna einsamallar og nógva staðir eisini vera í fiskaarbeiði, har sliki var, og síðan hava húsarbeiðið við ongum hentleikum og so at siga ongum peningi at keypa klæði fyri, næstan alt mátti virkast, ja, hetta hevur ikki verið nakar 8 tímar arbeiðsdagur, nei fyri okkum í nútíðini er hetta næstan ótrúligt, og tí er eisini lætt at fata, at kvinnur kundu ikki eisini hava stundir at hvørki í lands- ella bygDAHúsarhaldinum. Og álíkavæl — í teimum starvum og fátæku triatiárunum seta sær á stovn arbeiðskvinnufelag, og her koma so kvinnurnar sjálvar at stríðast fyri teirra áhugamálum, og væl er strítt t.d. fyri hesum líka løn fyri líka arbeiði. Lønarmisjavnin verður burturi 1. mai 1981, sanniliga eitt stórbragð. Kvinnan í Føroyum hevur nú leingi verið í útiarbeiði eisini, og tann sjónligasti misjavnin á arbeidsplássunum millum mann og kvinnu lønarmisjavnin er so at siga burtur fyri flestu stættir, men álíkavæl er eitt og annað, ið trongir og vil koma at tronga til viðbótur, tí vit mega ikki gloyma, at vit kvinnur eru farnar inn eitt mannfólka-stýrt samfelag. Lógir og normar, alt er sett av

Jona Henriksen: — Javnrættindarnevndin er eitt stig framá

teimum, og tá hesar lógir t.d. skulu endurskoðast, skuldi tað ikki verið lógið um ikki okkurt kom undir.

Okkara samfelag eins og onnur broytist við rúkaandi ferð, og henda broyting ella hesar broytingar nema við alt samfelagslívið. Ut frá hesum hava vit fyri fyrstu ferð fingið niðurfelt í samgonguskjalið eina heila grein, grein 11: familju-, trivnaðar- og umhvørvismál.

Ein samgongusáttmáli skal gerast veruleiki, og í samband við nevndu grein haldi eg, setan av javnrættindarnevnd vera eitt stig framá.

Viðvíkjandi samansetingi av nevndini: 1 lögfrøðingur, 1 umboð fyri starvsmannafelagið, 1 umboð fyri S&K., 1 umboð fyri Føroya Arbeiðarafelag, og 1 umboð fyri Føroya Arbeiðsgevarafelag, so er at siga, at hetta er bert eitt uppskot og kann altíð broytast.

Harra formaður.

Til seinast vil eg siga tingmanningini frá, at tey ymsu kvinnufelögin her á landi arbeiða við javnrættindamálunum.

Við vón um góða undirtøku frá háttvirdu tingmonnum.

Profa ver við....!

Profa træ og útiolja heldur við líka og verjir virðini...

Profa Træ, ongin træverja er so vatnfirrin sum Profa Træ. Fæst í 18 náttúrlíkum litum og litleys. Vandaleys fyri plantur. Løtt at arbeiða við.

Úti-olja til trýstimpregneraðan við, nú garðsmøblarnar. Úti-olja forðar fyri, at viðurin tornar og klovnar. Fæst eisini í tí eyðkenda grøna litinum.

Fæst í dunkum við 1, 3 og 10 litrum
3 litrar kr. **60⁵⁰**

1 litur kr. **33¹⁰**

P/f IRIS

Tlf. 56272 — Klaksvík

Tann sérkøni í litum, veggjum og gólvum.

